ÜNİVERSİTE YERLEŞKELERİNİN PLANLARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ¹

STUDENTS' OPINIONS ON THE PLAN OF UNIVERSITY CAMPUS

Yasin DÖNMEZ¹, Fatih TÜRKMEN², Suat ÇABUK³

¹ Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Karabük / Türkiye

² Karabük Üniversitesi Safranbolu Turizm Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümü, Karabük / Türkiye

³ Karabük Üniversitesi Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Karabük / Türkiye

Öz: Üniversiteler, bulundukları kentlerde sadece eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdürmekle kalmayıp, üstlenmiş oldukları sosyal ve kültürel sorumluluklarını faaliyetlere dönüştürerek, kent kimliğinde önemli bir yere sahip olmuşlardır. Üniversiteler kuruldukları alanlarda genişleme ve ihtiyaç doğrultusunda fiziksel olarak genişleme eğilimindedirler. Bundan dolayı kuruldukları yerleşkelerde dağınıklığa sebep olmakta ve mekanlar arasında da bağlantıları koparmaktadır. Bu durum bazı sorunlara sebep olduğundan, açık ve kapalı alanların bu mekanlar ile olan bağlantıların oluşturulması ve ortak kullanım alanların peyzaj tasarımının planlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle üniversitelerin en önemli insan kaynağı olan öğrencilerin konuyla ilgili görüşleri onların yerleşke içinde daha fazla vakit geçirmelerinden dolayı önem arz etmektedir. Bu düşünceden hareketle bu çalışma Karabük Üniversitesi Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Mimarlık bölümü öğrencileri görüşleri değerlendirilmek suretiyle onların dönem içerisinde almış oldukları peyzaj planlama stüdyosu dersi kapsamında üniversite yerleşkelerinin planlanmasına ilişkin görüşlerini konu edinmiştir. Anket tekniği uygulanarak öğrencilerden elde edilen veriler IBM SPSS 23 programında analiz edilmiş, sonuçlar amacına uygun olarak yorumlanmış ve öğrencilerin sınıflarına göre üniversite yerleşke planlarına yönelik düşüncelerinin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Yerleşkelerinin Planlanması, Öğrenci Görüşleri, Karabük Üniversitesi

Abstract: Universities not only maintain education and training activities in cities in which they are located, but also they occupy an important position in the identity of the city as they convert social and cultural responsibilities, which they have undertaken, into activities. Universities incline to expand physically in the regions in which they were founded in accordance with progress and demand. Therefore, they cause sprawls in places where they are founded and also they cut off the connections between places. As this situation causes some problems, making indoor and outdoor areas connect with these places and planning the landscape design of communal area are needed. Particularly, the opinions of student, who are the most significant human resource of universities, related to the issue is important because they spend more time in campus. From this point of view, this study, by evaluating the opinions of students, who study in Department of Architecture, in Safranbolu Fethi Toker Faculty of Fine Arts and Design of Karabük University, is about the opinions on planning university campuses within the scope of "studio of landscape design" class, which is taken by the students in term. The data which was obtained from the students by implementing questionnaire technique was evaluated at IBM SPSS 23 program. The results were interpreted as being fit for the purpose and it was detected that students' opinions on the plans of university campuses differed in accordance with the years of the students.

Key Words: The Planning of University Campuses, Opinions of The Students, Karabük University

Doi: 10.17365/TMD.2015614142

- (1) **Sorumlu Yazar:** Yasin DÖNMEZ, Karabük Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Karabük / Türkiye yasindonmez@karabuk.edu.tr **Geliş Tarihi / Received:** 29.07.2015 **Kabul Tarihi/ Accepted:** 03.11.2015 **Makalenin Türü:** Type of article (Araştırma – Uygulama / Research -Application) **Çıkar Çatışması / Conflict of Interest:** Yok / None "Etik Kurul Raporu Yok – None of Ethics Committee"

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

I. GİRİŞ

Kentlerde; meydanlar, kamu kurumlarının bahçeleri, kıyısız alanlar, kent parkları ve üniversite yerleşkeleri yeşil alan oluşturmak amacıyla ön plana çıkan önemli potansiyel alanlardır (Tanrıverdi, 1975; Pamay, 1979). Nitekim, ilk üniversitelerin önemli bir bölümü ile günümüzde kurulan üniversitelerin neredeyse tamamına yakını yerleşke üniversiteleri şeklinde kurulmuştur. Dolayısıyla üniversite yerleşkelerinin planlanmasında, peyzaj planlama ve tasarım ilkelerinin de göz önünde tutulması zorunluluğu doğmuştur. Üniversite yerleşkelerinde açık ve yeşil alanların genelde bir park şeklinde planlanması, gerek öğretim elemanları ve gerekse öğrencilerin huzurlu bir ortamda bulunması ve eğitim-öğretimin kalitesi açısından önemlidir. Ayrıca, üniversite yerleşkeleri, eğitim-öğretim ve barınma işlevlerinin yanı sıra, rekreasyon işlevlerini de karşılayacak şekilde planlanmaktadır. Bu çerçevede spor tesisleri, kültürel tesisler ile açık ve yeşil alan düzenlemeleri ve bu mekanları birbirine bağlayan sirkülasyon sistemi, rekreasyon işlevinin öğeleri olarak ele alınmaktadır (Yılmaz, 1998).

Üniversitelerin temel ve en önemli işlevi olan eğitim, öğretim ve bilimsel araştırmaların dışında, günümüzün eğitim sisteminin gerektirdiği; sosyo - kültürel işlevlere cevap verecek hem fizikî ve alt yapı oluşumları hem de bünyesinde bulundurması gerekmektedir. Üniversite yerleşkelerinin değişik işlevleri (çalışma, barınma, rekreasyon, iletişim vb.) barındıran kompleksler oluşu ve bu işlevler arası ilişkilerin aksaksız yürütülebilmesi ihtiyacı

konunun sistematik bir düzen içinde ele alınmasını gerektirmektedir (Büyüksahin, Sıramkaya ve Çınar 2012; Dober, 1992; Tolon 2006).

Üniversite Kenti (yerleşke), kentlerin dışında ve yakın çevresinde kurulmakta olup, kendine özgü bir düzene sahiptir. Kent üniversitelerinin amaçlarıyla, öğrenim-öğretim, araştırma ve uygulamalarla paralel işleyen bu kurumlar, kapsamı dahilinde, kullanıcıları için gerekli yaşam koşullarını, barınma, spor, kültür aktiviteleri, sağlık ve rekreasyon imkanları sağlamaktadırlar. Bu kapsamda ortaya çıkan dört temel işlev (Erten ve Bilgin 2009).

- Barınma, üniversitelerin kent dışı konumları, üniversiteye ulaşım şartları, ulaşım da harcanan zaman, öğrenci ve öğretim üyelerinin çalışma sürelerinin belli sınırları olmayışı, kampus ortamı içerisinde çalışma ve adapte olma performansında artış barınma ihtiyacını oluşturmuştur. Kampus içerisinde yer alan öğrenci yurtları, öğretim üyeleri ve personel lojmanları gibi.
- Çalışma, üniversitelerin temel görevi olan öğretim-öğrenim, araştırma-uygulama faaliyetleridir. Kişisel çalışma hücreleri, seminer odaları, değişebilir çok amaçlı derslikler ve laboratuvarlar, stüdyo ve atölyeler, kütüphaneler, bilgi işlem merkezleri, araştırma ve yönetim bölümleri gibi.
- Dinlenme ve Rekreasyon, yerleşke kullanıcılarının beslenme, dinlenme, sosyal aktivitelerde bulunma, spor yapma, eğlence gibi, çalışma

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

dışında kalan gereksinimleri karşılar. Spor tesisleri, öğrenci merkezleri, kültür siteleri gibi.

- Ulaşım, kentten yerleşkeye ulaşım ve kampus içi ulaşım olarak; kullanıcıların taşıtla veya yaya olarak yerleşke dahilindeki tüm birimlere ilişkisini sağlamaktadır.

Üniversite yerleşkelerinde, açık ve yeşil alanların bazı önemli işlevleri bulunmaktadır. Bunlar; yapılarla yerleşke içindeki bütünlüğü sağlamak; Sirkülasyon sistemi için gerekli alanı sağlamak; Yerleşkenin sınırları içinde insanla çevresi arasında ilişkinin kurulmasını sağlamak; Yerleşkenin fiziksel gelişimi karşılamak için rezerv alanlar oluşturmak; Yerleşke estetik açıdan katkıda bulunmak şeklinde belirtilebilir (Karakaş, 1999). Yerleşkelerde meydana gelen bazı değişimler fiziksel büyümeye sebep olurlar. Örneğin öğrenci sayısının zaman içerisinde artması, bilim dallarındaki gelişmeler ile bazı yeni fakülte veya bölümlerin kurulması, yerleşkelerin büyüyebilir olarak tasarlanmasını gerekli kılmaktadır (Karaaslan, 1979; Erkman, 1990).

II. MATERYAL ve YÖNTEM

Araştırmanın materyalini Karabük Üniversitesi Demir-Çelik kampüsünde yer alan Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Mimarlık bölümü öğrencilerinin görüşleri oluşturmaktadır. Karabük Üniversitesi, Karabük ilinde yer alan ve eğitim öğretim faaliyetlerini Zonguldak Karaelmas Üniversitesine bağlı olarak sürdüren Fakülte ve Yüksekokulların, 29.05.2007 tarihinde aynı çatı

altında toplanmasıyla kurulmuştur. Üniversite; 4 Enstitü, 14 fakülte, 4 Yüksekokul ve 7 Meslek yüksekokuldan oluşmaktadır. 2014 yılı verilerine göre üniversitede Akademik ve İdari personel toplam sayısı 1.318 kişidir. Toplam öğrenci sayısı ise 43.000'i geçmiştir. Bu bilgiler ışığında yapılan çalışma, Karabük Üniversitesi Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Mimarlık bölümü öğrencilerinin üniversite yerleşke planlamasına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik olarak "H₁ = KBÜ mimarlık bölümü öğrencilerinin üniversite yerleşke planlarına ilişkin görüşleri bireysel özelliklerine (cinsiyet, yaş, sınıf, baba mesleği, anne mesleği ve aile geliri) göre farklılık gösterir" temel hipotezi üzerine kurgulanmıştır. Bu temel hipotezden hareketle örneklemin seçiminde toplamda 271 öğrencinin olduğu bölümde tüm öğrencilerin çalışmaya dahil edilmesi hedeflenmiş olup, tam sayım uygulanmıştır.

Bilinmektedir ki, evrenin sınırlı veya kapsamlı olduğu durumlarda, evren öğelerinin tamamına ulaşılmasına tam sayım denir (Ural ve Kılıç, 2013: 32). Öğrencilere yönelik yapılan uygulama öğrencilerin dönem içerisinde almış oldukları peyzaj planlama stüdyosu dersi kapsamında ve üniversite yerleşkelerinin planlanmasına ilişkin görüşleri çerçevesinde anket tekniği ile değerlendirilmiştir. Ankette konuyla ilgili yer alan 17 ifade alan yazın taraması yapılarak ve benzer çalışmalardaki kriterler değerlendirilerek oluşturulmuştur. Sonrasında bu ifadeler uzman görüşlerinin (peyzaj mimarlığı ve şehir planlama

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

gibi alanlarda öğretim üyeleri) alınması suretiyle geçerlik analizi de yapılmıştır. Anketteki her bir ifade beşli Likert tipi derecelendirmeye tabi tutulmuş ve ifadelerle ilişkin öğrenci görüşleri; “Hiç Katılmıyorum=1”, “Az Katılmıyorum=2”, “Orta Düzeyde Katılmıyorum=3”, “Çok Katılmıyorum=4” ve “Tamamen Katılmıyorum=5” şeklinde puanlandırılmıştır. Ayrıca demografik özelliklerinden cinsiyet, yaş, sınıf, baba mesleği, anne mesleği ve aile gelirinin de tespiti bu çalışma içeriğinde yapılmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin görüşlerinin demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği (iki grup için) bağımsız örneklem için t testi (independent samples t test) ve (ikiden fazla grup için) tek yönlü varyans analizi (one way ANOVA) kullanılmış olup; varyans analizi sonucunda farklılık bulunan grupların ikili olarak karşılaştırılmasında ise Tukey testinden yararlanılmıştır.

III. BULGULAR ve TARTIŞMA

Anket uygulamasından sonra elde edilen veriler bilgisayar ortamında IBM SPSS Statistics 23 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizlerde öncelikle öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları şeklinde verilmiştir. Ardından anketteki ölçeğin yapı geçerliğine ilişkin varimax rotasyonu ve temel bileşenler (principal components) yöntemi kullanılarak faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizinin uygulanabilirliği Bartlett testi, örneklem hacminin yeterliği ise Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri ile kontrol edilmiştir. Ayrıca, ölçeklerin iç tutarlığına yönelik güvenirlik analizi için Cronbach’s Alpha değerleri hesaplanmış ve elde edilen sonuçlar çalışmanın bulgular bölümündeki ilgili tablolarda verilmiştir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Tablo 1. Araştırmaya Dâhil Edilen Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları (n=271)

Değişkenler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	99	36,5
	Erkek	172	63,5
Yaş	18-20 yaş	95	35,1
	21-23 yaş	153	56,5
	24-26 yaş	23	8,5
Sınıf	1. Sınıf	83	30,6
	2. Sınıf	80	29,5
	3. Sınıf	75	27,7
	4. Sınıf	33	12,2
Baba Mesleği	Serbest meslek	74	27,3
	Kamu sektörü	90	33,2
	Emekli	43	15,9
	Özel sektör	64	23,6
Anne Mesleği	İşsiz	215	79,3
	Kamu sektörü	23	8,5
	Özel Sektör	33	12,2
Aile Geliri	1000TL ve altı	34	12,5
	1001-2000TL	101	37,3
	2001-3000TL	82	30,3
	3001-4000TL	21	7,7
	4001TL ve üstü	33	12,2

Tablo 1’de görüldüğü üzere öğrencilerin yarısından fazlası (%63,5) erkek olup, (%56,5) 21-23 yaş aralığındadır. Sınıflara göre dağılımları %30,6 1. sınıf, %29,5 2. sınıf, %27,7 3. sınıf ve %12,2 4. sınıf şeklindedir. Baba mesleği olarak öğrencilerin %27,3’ü serbest meslek, %33,2’si kamu sektörü,

%15,9’u emekli ve %23,6’sı özel sektör seçeneklerini işaretlemiştir. Anne mesleği kapsamında öğrenciler %79,3 ile işsiz seçeneğine görüş bildirdiğinden, bu durum çoğu öğrencinin annesinin ev hanımı olduğuna da yorumlanabilir. Aynı çerçevede öğrencilerin %8,5’i annesinin kamu sektöründe

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

çalıştığını ve %12,2'si de özel sektörde çalıştığını belirtmiştir. Son olarak öğrencilerin aile gelirlerini belirlemek adına sorulan soruda da yarıdan fazlasının (%67,6) aile gelirinin 1001-3000TL arasında olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte

öğrenciler ailelerinin %12,5 oranında 1000TL ve daha altında gelire sahip olduğunu, %19,9'u da 3001TL ve üzerinde gelirleri olduğunu beyan etmiştir.

Tablo 2. Üniversite Yerleşkelerinin Planlanması Ölçeğine İlişkin Faktör ve Güvenirlik Analizi Sonuçları

İfadeler	Faktör Yüğü
1. Otoparkların sayısı yeterli olmalıdır.	,763
2. Araç yolları yeterli genişlikte olmalıdır.	,671
3. Yaya yolları yeterli genişlikte olmalıdır.	,556
4. Birimler arası mesafe yeterli olmalıdır.	,551
5. Dinlenme alanları yeterli sayıda olmalıdır.	,589
6. Amfi'lere yer verilmelidir.	,569
7. Spor alanları yeterince olmalıdır.	,709
8. Kapalı spor kompleksleri olmalıdır.	,688
9. Tören, konser, spor müsabakaları için stadyum olmalıdır.	,506
10. Bitkisel düzenlemeler oldukça önemlidir.	,773
11. Su öğeleri kullanılmalıdır.	,703
12. Bisiklet yolları olmalıdır.	,528
13. Çevre donatı elemanlarının sayısı yeterli olmalıdır.	,654
14. Gece aydınlatmaları önemlidir.	,814
15. Farklı yer döşeme tipleri mekanlara göre farklılık göstermelidir.	,727
16. Hobby alanları olmalıdır.	,743
17. Farklı spor uğraşları için alanlar olmalıdır.	,746
Kümülatif varyans	69,185
Ölçek Genel Güvenirliği (Cronbach's Alpha)	0,769

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)=0,811

Bartlett testi: $\chi^2 = 1240,491$; $p=0,000$

Araştırmada kullanılan ölçeğe faktör analizi yapılarak yapı geçerliğine tabi tutulmuş olup,

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

geçerlik ve güvenirliğine yönelik bulgular Tablo 2’de sunulmuştur. Tablo 2’deki faktör analizi sonuçlarına göre, Kaiser-Meyer-Olkin değeri örneklem hacminin yeterliğini (KMO=0,811), Bartlett testi ise faktör analizinin uygulanabilirliğini ($\chi^2=1240,491$; $p<0,001$) ortaya koymuştur. Ölçeğin toplam kümülatif varyansın tek faktör olarak ortaya çıktığı ve %69,185 olduğu da saptanmıştır. Yine ölçeğin genel güvenirlik

katsayısı (Cronbach’s Alpha) $\alpha=0,769$ olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik (Cronbach’s Alpha) katsayısının bulunabileceği aralıklar ve ölçeğin güvenirlik durumu; “ $0,6\leq\alpha<0,80$ ” ise ölçek oldukça güvenilir, “ $0,80\leq\alpha<1,00$ ” ise ölçek yüksek derecede güvenilir olarak kabul edildiğinden (Kayış, 2009: 405) geliştirilen ölçeğin oldukça güvenilir olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Üniversite Yerleşke Planlanmasının Cinsiyetlere Göre Değerlendirilmesi (t-testi)

	CİNSİYET	Ort.	s.s.	t	p
Yerleşke Planlaması	Kadın	4,39	0,51	-1,605	0,110
	Erkek	4,29	0,50		

$p<0,005$

Öğrencilerin üniversite yerleşke planlamasının cinsiyetlere göre karşılaştırılmasına yönelik bağımsız örneklem için t testi sonuçları Tablo 3’te yer almaktadır. Tablo dahilinde, konuyla ilgili öğrenci görüşleri cinsiyetlere göre anlamlı bir

farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($t=-1,605$; $p>0,05$). Bu sonuç, öğrencilerin cinsiyet farkı olmaksızın yerleşke planlaması hakkında ortak görüşe sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Tablo 4. Üniversite Yerleşke Planlanmasının Yaşlara Göre Değerlendirilmesi (Anova Testi)

Değişkenler/Yerleşke Planlaması	Gruplar	Ort.	s.s.	F	p
Yaş	18-20	4,24 a	0,42	2,754	0,065
	21-23	4,35 a	0,56		
	24-26	4,50 a	0,50		
Sınıf	1. Sınıf	4,24 a	0,53	3,450	0,017
	2. Sınıf	4,30 b	0,47		
	3. Sınıf	4,34 a b c	0,42		
	4. Sınıf	4,58 c	0,69		
Baba Mesleği	Serbest meslek	4,36 a	0,51	0,244	0,866
	Kamu sektörü	4,31 a	0,46		
	Emekli	4,35 a	0,45		
	Özel sektör	4,29 a	0,62		
Anne Mesleği	İşsiz	4,31 a	0,54	0,757	0,470
	Kamu sektörü	4,42 a	0,35		
	Özel Sektör	4,38 a	0,36		
Aile Geliri	1000TL ve altı	4,21 a	0,48	0,832	0,506
	1001-2000TL	4,37 a	0,53		
	2001-3000TL	4,31 a	0,57		
	3001-4000TL	4,28 a	0,47		
	4001TL ve üstü	4,40 a	0,30		

$p < 0,005$; ^{a,b,c} Her bir değişken için farklı harfleri içeren gruplar arasındaki fark önemlidir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Tablo 4'te öğrencilerin üniversite yerleşke planlamasına yönelik yaş, sınıf, baba mesleği, anne mesleği ve aile gelirine göre karşılaştırılmasına yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları yer almaktadır. Tabloya göre, yaş için ($F=2,754$; $p>0,05$), baba mesleği için ($F=0,244$; $p>0,05$), anne mesleği için ($F=0,757$; $p>0,05$) ve aile geliri için ($F=0,832$; $p>0,05$) anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Ancak öğrencilerin eğitim gördükleri sınıflar açısından görüşleri anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Belirlenen farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek için yapılan Tukey testi sonucunda 1. sınıf ($\bar{x}=4,24$), 2. sınıf ($\bar{x}=4,30$) ve 4. sınıf ($\bar{x}=4,58$) öğrencilerinin üniversite yerleşke planlaması konusunda birbirlerinden farklı düşündükleri, bununla beraber 3. sınıf öğrencilerinin görüşlerinin diğer sınıflardaki öğrencilerle aynı paralelde düşünceye sahip olduğu ortaya çıkmıştır. 1, 2, 4. sınıf öğrencileri arasındaki görüş farklılıklarında ise konu hakkında 4. sınıf öğrencileri ($\bar{x}=4,58$) en olumlu düzeyde görüş beyan ederken, 1. sınıf öğrencileri ($\bar{x}=4,24$) en düşük görüş ortalamasına sahip olmuştur. Bu durum öğrencilerin üniversite yerleşkesine yönelik eğitim düzeyleri arttıkça, sınıfları ilerledikçe ve çevreye alıştıkça görüşlerinin olumlu düzeyde değişmesine yorumlanabilir.

IV. SONUÇ ve ÖNERİLER

Üniversite yerleşkelerinin planlanması, kentsel tasarım ölçeğinde değerlendirilmesi gereken bir konudur. Yerleşkeler planlanırken akademik, idari ve öğrenci kullanım istekleri tasarıma yön veren

konuların başında yer alır. Yerleşkelerde bulunması gereken kapalı, yarı kapalı ve açık mekanlar arasında olması gereken aksların olmaması, akademik ve sosyal birimler arasındaki bağlantı eksikliği öğrenciler için fiziksel ve psikolojik sorunlara neden olmaktadır. Dolayısıyla bu tarz özellik arz eden alanların planlamalarında, bütüncül ve gelişmeye yönelik bir yapıda olmasına önem verilmelidir.

Üniversiteler bulundukları kentin reklamını yapan kurumların başında yer alır. Yapıların tasarımından, açık alanların tasarımına kadar bir çok konuda, kent estetiğini bozmayacak tasarımların olması oldukça önemlidir. Bu sebeple bu alanların planlanırken kullanıcı istekleri ile birlikte planlanmak zorundadır. Kentin sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan gelişmesine yön vermeleri açısından üniversite yerleşkelerinin planlamaları dikkat edilmesi gereken özellikli alanlardır.

Üniversite yerleşkelerinin en önemli kullanıcıları arasında yer alan ve sayıca hem idari hem akademik personelden fazla olan öğrencilerin görüşleri, yerleşke planlamalarında ve yerleşke planlarının değerlendirilmesinde göz önünde bulundurulması gereken faktörlerdendir. Çünkü yerleşke içerisindeki faaliyetlerden en fazla düzeyde yararlananlar öğrencilerdir ve öğrencilerin yerleşke planlarına yönelik fikirleri bu alanların düzenlenmesinde ve alanlara ilişkin eksikliklerinin giderilerek daha iyi hizmet verebilir hale getirilmesinde, üniversitelerin imajı ve tercih edilebilirliği açısından da ayrıca

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

ön plana çıkmaktadır. Kaldı ki en iyi reklam faaliyetinin ağızdan ağza reklam faaliyeti olduğu gerçeğinden hareketle ve sosyal medyanın gücü etkinliğinde halihazırda eğitim alan öğrencilerin yeni tercihte bulunacak öğrencilere üniversiteleri hakkında söyleyecekleri pozitif yönde görüşler de üniversitelerin öğrenci portföyünün gelişmesine katkı sağlayabilecektir.

Bu gerçekler doğrultusunda bu araştırmada da Karabük Üniversitesi Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Mimarlık bölümü öğrencilerinin yerleşke planı ile ilgili görüşleri alınarak öğrencilerin farkındalığı ve yerleşke alanına yönelik değerlendirmeleri tespit edilmeye çalışılmış olup, öğrencilerin eğitim gördükleri sınıflara göre görüşleri arasında anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Bu farklılık da yeni eğitime başlayan öğrenci görüşlerinin daha üst sınıflarda eğitim alan öğrenci görüşlerinden düşük olması yönünde gerçekleşmiştir. Bu tespit öğrencilerin konuyla ilgili dersleri aldıkça ve bilgi düzeyleri arttıkça yerleşkeye bakış açılarının daha olumlu düzeyde gelişim göstermesi ve farkındalık düzeylerinin pozitif yönde ilerlemesinden kaynaklanmaktadır. Diğer noktalarda farklılıkların tespit edilemediği bu çalışmadan hareketle konuyla ilgili yapılacak olan diğer çalışmaların daha geliştirilmiş ölçek ifadeleriyle ve daha farklı üniversitelerin yerleşkeleri için dahası hem öğrenci hem akademik ve idari personel görüşleri alınarak da yapılacak olması elde edilen tespitler doğrultusunda getirilecek öneriler kapsamında sunulabilir.

KAYNAKLAR

BÜYÜKŞAHİN, S.S., ÇINAR, K., (2012).

Üniversite Kampüs Yerleşkelerinde Ortak Kullanım Mekânlarının İncelenmesi: Selçuk Üniversitesi Aleaddin Keykubat Kampüsü Örneği. Selçuk Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi, Konya, 27 (3), 61-72

DOBER, R.P., (1992). Campus Desing, John Wiley & Sons Inc., U.S.A

ERKMAN, U., (1990). Büyüme ve Gelişme Açısından Üniversite Yerleşkelerinde Planlama ve Tasarım Sorunları, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul

ERTEN, B., (2009). Doğu Akdeniz Bölgesi ve Çevresinde Üniversite Kampus Planlamaları Üzerine Bir İnceleme, Ç.Ü Fen Bilimleri Enstitüsü Yıl:2009 Cilt:20-1

KARAASLAN, M., (1979). Üniversite Kampus Planlaması, Edirne Devlet Mühendislik Ve Mimarlık Akademisi, Edirne.

KARAKAŞ, B., (1999). Üniversite yerleşkelerinin Fiziksel Gelişim Planı Hazırlama Süreci Ve Bartın Orman Fakültesinin Bu Bağlamda İrdelenmesi, Peyzaj Yüksek Mimarlığı Tezi Z.K.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Bartın

KAYIŞ, A., (2009). Güvenirlik Analizi. Şeref Kalaycı (Editör), SPSS Uygulamalı Çok

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Değişkenli İstatistik Teknikleri. Asil Yayın
Dağıtım, Ankara

PAMAY, B., (1979). Park-Bahçe ve Peyzaj
Mimarisi, İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınları,
No: 2486–264, İstanbul, s.263

TANRIVERDİ, F., (1975). Peyzaj Mimarisi, Bahçe
Sanatının Temel Prensipleri ve Uygulama
Metotları, Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi
Yayınları, No: 196–29, s.367

TOLON, M.B., (2006). Üniversite Kampüsleri Dış
mekân Tasarım İlkeleri ve Ankara Üniversitesi
Gölbaşı Kampüsü Peyzaj Tasarımı, Ankara
Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek
Lisans Tezi, Ankara

URAL, A., ve KILIÇ, İ., (2013). Bilimsel Araştırma
Süreci ve SPSS İle Veri Analizi, Detay
Yayıncılık, Ankara

YILMAZ, B., (1998). Bartın Kenti Açık ve
Yeşil alan Sisteminin Saptanması Üzerine
Bir Araştırma, Peyzaj Yüksek Mimarlığı
Tezi Z.K.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj
Mimarlığı Anabilim Dalı, Bartın

YURTSEVER, H., (2007). Karabük Üniversitesi
Balıklar Kayası Yerleşkeü Yerleşim Planı,
Karabük, s.34

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

EXTENDED ABSTRACT

In cities; squares, gardens of public establishments, coastal areas, city parks and university campuses are significant, prominent and potential areas to create green-fields (Tanrıverdi,1975; Pamary, 1979). Indeed, a considerable part of the first universities and almost all of universities which are founded nowadays a founded as campus universities. Therefore, in planning of university campuses, the necessity of considering landscape planning and design principles has been arisen as well. Planning open and green fields of university campuses generally as parks is important for students and instructors to be in a peaceful environment and for the quality of education. In addition to education, training and scientific research which are the most basic and important functions of universities; universities must possess both physical and infrastructural facilities, which can meet the socio-cultural functions demanded by the current educational system. The subject should be dealt in a systematic order because universities are complexes that hold different functions (working, hosting, recreation, communication, etc.) and it is necessary to manage the relations between these functions without any problem (Büyüksahin, Sıramkaya and Çınar 2012; Dober, 1992; Tolon 2006). In university campuses, open and green fields have certain significant functions. These functions can be indicated as creating unity in campus and buildings, providing areas required for circulation system, allowing people to have contact with their environment within the boundaries of campus, creating reserve areas to supply the physical development of campus and contributing to campus in terms of aesthetic. (Karaaş, 1999). Some changes occurring in campuses cause them expand physically. For example, increasing of the number of students over time, developments in braches of science and founding of some new faculties or departments make it necessary to design campuses as expandable (Karaaslan, 1979; Erkman, 1990). The opinions of the students, who study in Department of Architecture, in Safranbolu Fethi Toker Faculty of Fine Arts and Design located in Demir-Çelik Campus of Karabük University generates the material of this study. The study is based on the hypothesis, which is termed as “ H1= the opinions of the students from Department of Architecture in Karabük University about the plans of university campus differ according to individual characteristics (gender, age, grade, occupation of father, occupation of mother and income of family)”, for determining the opinions of the students who study in the Department of Architecture, in Safranbolu Fethi Toker Faculty of Fine Arts and Design at Karabük University about the planning of university campus. Thus, for the selection of the sample, it was aimed to include all the students of the department, which has 271 students, and complete inventory was fulfilled. It is known that in situations where the population is

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

limited and extensive, reaching all the members of the population is called as complete (Ural and Kılıc,2013: 32). The implementation which was done for the students was evaluated with questionnaire technique within the scope of the class “studio of landscape design” which is taken by the students in term and within the frame of the opinions of the students about the planning of university campuses. (The evaluation was done within the scope of the class “studio of landscape design” which is taken by the students in term and within the frame of the opinions of the students about the planning of university campuses.). Seventeen statements related to the issue in the questionnaire were constituted by preparing field literature review and assessing the criteria in similar studies. Afterwards, the validity analysis of these statements was also done by getting expert opinions (faculty members in the fields like landscape gardening and city planning). Each statement in the questionnaire was put into five-point Likert scale and the opinions of the students were scored in the way “Strongly Disagree=1”, “Disagree=2”, “Neither Agree, Nor Disagree=3”, “Agree=4” And “Strongly Agree=5”. Moreover, the detection of gender, age, grade, occupation of father, occupation of mother and the income of family which all belong to demographic characteristics was also done within the scope of the study. Besides, we used t test (for two groups) and one-way ANOVA (for more than two groups) for independent samples whether student opinions differ in accordance with the demographic characteristics. We benefited from Tukey test for pair-wise comparison of the groups had differences with the results of the ANOVA. After conducting the questionnaire, the acquired data was analysed via IBM SPSS 23 software in computer environment. First of all, in analysis conducted, the frequencies of demographic characteristics of the students were given as percentiles. Next, factor analysis was implemented by using the method of principal components, and Varimax rotation concerning the construct validity of the scales in the questionnaire. While the feasibility of the factor analysis was checked with Bartlett’s test, the sufficiency of the sample size was checked with Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) test. Besides, the Cronbach’s Alpha values of the scale were calculated for internal consistency-oriented reliability analysis and the acquired results were presented in the tables which are in the study’s findings chapter. Implementing factor analysis to the scale used in the study, and subjecting it to construct validity, the findings about validity and reliability are presented in table 2. According to findings of the factor analysis in table 2, Kaiser-Meyer-Olken value has revealed the sufficiency of the sample size (KMO=0,811), while Bartlett’s test has revealed feasibility of the factor analysis ($\chi^2=1240,491$; $p<0,001$). It was detected that the total cumulative variance of the scale emerged as sole factor and it was also 69,185%. General reliability co-efficient of the scale (Cronbach’s alpha) was calculated as $\alpha=0,769$. If the ranges which reliability co-efficient can be found and the reliability status of the scale are between “ $0,6 \leq \alpha < 0,80$ ”, the scale is accepted fairly reliable and if the ranges

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06 Sonbahar Kış

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

September / October / November / December 2015 Issue 06 Autumn Winter

ID:73 K:102

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

which reliability co-efficient can be found and reliability state of the scale are between “ $0,80 \leq \alpha < 1,00$ ”, the scale is accepted highly reliable (Kayış, 2009: 405). In this regard, the scale which was developed can be called as “fairly reliable”. The t-test results of independent sample about the comparison of the planning of the university campus according to gender are in Table 3. Within the table, it is confirmed that the students’ opinions about the issue do not show significant difference according to gender ($t=1,605$; $p>0,05$). It can be deduced from the result that the students have consensus about the planning of the campus without gender difference. Planning of university campuses is an issue which should be evaluated within the scope of urban design. While campuses are being planned, academic usage, administrative usage and student’s usage are the primary issues dominating the design. If there are not any necessary axis between closed, semi-closed and open places which should be located in campuses and there is a lack of connection between academic and social units, students can have physical and psychological problems. Therefore, it is of importance that the planning of places which have this type of feature should be integrative and developmental. Opinions of the students, who are among the most important users of university campuses and the number of students is more than both the administrative and the academic staff, are one of the factors to consider in the planning of the campus and evaluating the planning of campus because students are the ones who benefits from the activities taking place in the campus mostly and the opinions of students on campus planning also stand out at the arrangement of these places, making these places more serviceable by filling the gaps of these places and the public opinion and preferableness of the university. Besides, since word-of-mouth advertising is the best advertising, also positive reviews on social media about university stated by the students who already study at the university to the students who will soon prefer university will contribute the development of universities’ student portfolios.